

PÄIVÄTOTEUTUKSESTA ETÄOPISKELUUN

Etäopiskelun mahdollisuudet ja haasteet opiskelijoille

Koskiniemi Vili
Lepistö Aatu

Opinnäytetyö
Digitaalinen myynti ja markkinointi
Liiketalouden koulutusohjelma
Tradenomi

2020

Digitaalinen myynti ja markkinointi
Liiketalouden koulutusohjelma
Tradenomi (AMK)

Tekijät	Vili Koskiniemi	Vuosi	2021
	Aatu Lepistö		
Ohjaaja(t)	Satu Valli		
Työn nimi	Päivätoteutuksesta etäopiskeluun - Etäopiskelun mahdollisuudet ja haasteet opiskelijoille		
Sivu- ja liitesivumäärä	32 + 0		

Tutkimuksessa perehdytään etäopiskeluun, sen vaatimukseen, mahdollisuuksiin ja haasteisiin. Opinnäytetyössä tutkitaan millaista tukea opiskelija tarvitsevat etäopinnoissa, sekä miten etäopiskelu eroaa päiväopiskelusta. Opinnäytetyössä perehdytään tekijöihin, jotka vaikuttavat oppimiseen. Työssä perehdytään erilaisiin oppimistyyliin, opiskelijoiden motivaatio tekijöihin, sekä siihen, mikä vaikutus etäopiskelulla on opiskelijaan.

Opinnäytetyössä käytettiin kvalitatiivista eli laadullista tutkimusmenetelmää. Tutkimusongelma oli se, että millaisia mahdollisuuksia ja haasteita uudet päivätoteutuksen opiskelijat kohtaavat verkko-opintoihin siirryttäessä. Tutkimuksen aineistoa kerättiin teemahaastattelulla, sekä kyselylomakkeella. Tutkimuksen teoriaa on kerätty kvalitatiivisia tutkimusmenetelmiä hyödyntäen.

Tutkimuksen tuloksena saatiin tietoon, mitä mahdollisuuksia etäopetukseen siirtyminen tuo opiskelijoille. Tutkimuksessa saatiin myös tietoon, mitkä asiat aiheuttavat haasteita opiskelijoille etäopintoihin siirtyessä. Opiskelijat pystyvät vaikuttamaan omaan oppimistyyliin enemmän etäopinnoissa. Suurin osa vastaajista oli visuaalisia oppijoita, eli oppivan mm. kuvien, kaavioiden sekä lukemisen perusteella paremmin. Tukea on vaikeampi saada etäopintojen aikana.

Avainsanat etäopiskelu, päivätoteutus, oppimistyyli, motivaatiotekijät

Degree Programme in Business and
Administration
Bachelor of Business Administration

Author	Vili Koskiniemi Aatu Lepistö	Year	2021
Supervisor	Satu Valli		
Subject of thesis	From traditional learning to distance learning – Distance learning: possibilities and challenges		
Number of pages	32 + 0		

The aim of this thesis was to find what possibilities, challenges and requirements students face, when moving from traditional learning to distance learning. This thesis has researched what kind of support do students need during distance learning and what differences do traditional and distance learning have. This thesis includes research about different factors that affect learning. The research has theory about learning styles, motivational factors and what impact does distance learning have on a student.

This thesis was done using qualitative research method. The research problem was, what kinds of possibilities and challenges do students face, when moving from traditional learning to distance learning. The material for the research was collected with theme interview and questionnaire. The theoretical information was collected by using qualitative research methods.

The results of this research gave a lot of information about possibilities and challenges that students have experienced during distance learning. The students were able to influence their learning style during distance learning. Most of the students who participated in this research, were visual learners. It was more difficult to get support during distance learning.

Key words Distance learning, traditional learning, learning styles, motivation factors

SISÄLLYS

1	JOHDANTO	5
1.1	Tutkimusongelma ja sen rajaus	6
1.2	Tutkimusmenetelmä, aineistot ja sen perustelut	7
1.3	Tutkimuksen validiteetti ja reliabiliteetti	9
1.4	Lapin ammattikorkeakoulu ja ammattikorkeakoulun tehtävät	10
2	OPPIMISEEN VAIKUTTAVAT TEKIJÄT	11
2.1	Erilaiset oppimistyyliä	11
2.2	Motivaatiotekijät	13
2.3	Etätyöskentelyn vaikutus opiskelijaan	14
3	ETÄOPISKELU	15
3.1	Etäopiskelun vaatimukset	15
3.2	Etäopiskelun hyödyt ja haasteet opiskelijan näkökulmasta	16
3.3	Etäopiskelussa vaadittava tuki	17
3.4	Päivätoteutuksen ja etäopintojen eroavaisuudet	17
4	ETÄOPISKELUN TUTKIMUKSEN TULOKSET	19
4.1	Kyselytutkimuksen vastaajien taustatiedot	19
4.2	Etäopiskelun vaikutukset opiskeluun	20
4.3	Teemahaastattelun toteutus	25
4.4	Etäopiskelun positiiviset ja negatiiviset asiat	26
5	JOHTOPÄÄTÖKSET JA POHDINTA	28
	LÄHTEET	31

1 JOHDANTO

Opiskelu ja opetusmenetelmät muuttuvat ja kehittyvät jatkuvasti. Etenkin koronapandemian aikana opiskelu on muuttunut valtavasti, sillä lähes kaikki ammattikorkeakoulut, sekä yliopistot ovat siirtyneet etäopetukseen. Etäopiskelu voi antaa opiskelijoille paljon erilaisia mahdollisuuksia oppimisen ohella, koska heidän ei tarvitse enää olla välttämättä fyysisesti läsnä, vaan luennoille voidaan osallistua etäyhteyksillä tai opiskelijat voivat katsoa tallenteen itselle sopivana ajankohtana.

Tutkimuksessa perehdytään etäopiskeluun, sen vaatimukseen, mahdollisuuksiin ja haasteisiin. Opinnäytetyössä tutkitaan millaista tukea opiskelija tarvitsevat etäopinnoissa sekä miten etäopiskelu eroaa päiväopiskelusta. Opinnäytetyössä perehdytään tekijöihin, jotka vaikuttavat oppimiseen. Työssä perehdytään erilaisiin oppimistyyliin, opiskelijoiden motivaatiotekijöihin sekä siihen, mikä vaikutus etäopiskelulla on opiskelijaan. Työssä tutkimushaastattelumuotona käytetään teemahaastattelua. Tutkimuksessa haastatellaan opiskelijoita, jotka ovat siirtyneet etäopintoihin päivätoteutuksesta, sekä suoraan etäopinnoilla aloittaneita opiskelijoita. Haastattelusta saatu aineisto analysoidaan ja liitetään teoriaan, jonka perusteella lopussa tehdään johtopäätökset ja vastataan tutkimuskysymyksiin.

Etenkin tämän koronapandemian myötä yleistynyt etäopiskelu luo erilaisia mahdollisuuksia ja haasteita opiskelijoille. Päätimme lähteä tutkimaan aihetta sen ajankohtaisuuden vuoksi. Mielenkiintomme kyseistä aihetta kohtaan heräsi, sillä jouduimme itse kohtaamaan nämä haasteet, kun siirryimme päivätoteutuksesta etäopiskeluun. Haluamme edistää etäopetusta tämän tutkimuksen avulla.

Tutkimuksessa on opiskelijoita sekä verkkoryhmistä että päiväopiskeluryhmistä. Näin saamme laajemman näkökulman oppimiseen liittyvistä haasteista liittyen etäopiskeluun. Otamme haastateltaviksi opiskelijoita neljästä eri ryhmästä. Opinnäytetyö tehdään laadullisena tutkimuksena.

1.1 Tutkimusongelma ja sen rajaus

Tutkimuksemme tavoitteena on selvittää millaisia mahdollisuuksia ja haasteita uudet päivätoteutuksen opiskelijat kohtaavat verkko-opintoihin siirryttäessä. Tutkimuksessa on mukana ryhmät Tornioista, jotka opiskelevat liiketaloutta. Syksyllä 2020 liiketalouden opinnot on aloittanut ryhmä, joka on niin sanotusti paikan päällä opiskeleva päiväryhmä, joka siirtyi verkko-opiskeluun syksyllä 2020. Ryhmässä on 29 opiskelijaa. Toinen ryhmä on verkko-opiskeluryhmä, joka on aloittanut opinnot syksyllä 2020 suoraan verkossa iltaopintoina. Tässä ryhmässä on opiskelijoita 50. Kyseiselle ryhmälle opinnot on suunniteltu alun perin toteuttavaksi verkossa ja ilta-aikaan.

Opinnäytetyössä toteutetaan kyselytutkimus Lapin ammattikorkeakoulun 2020 syksyllä aloittaneille opiskelijoille. Tutkimukseen otetaan mukaan ryhmät, jotka ovat aloittaneet opintonsa paikan päällä ja jotka siirrettiin verkko-opintoihin keväällä 2020 COVID-epidemian alkaessa. Toinen näistä ryhmistä on aloittanut opinnot tammikuussa 2019 ja ovat olleet 1,5 vuotta paikan päällä Torniossa. Tässä ryhmässä on aloittanut 17 opiskelijaa.

Ryhmä, joka on aloittanut opinnot syksyllä 2019 ehti olla lähiopetuksessa ensimmäisen lukukauden ja toisen lukukauden puolivälissä ryhmä siirtyi verkossa tapahtuvaan etäopetukseen. Tässä ryhmässä on aloittanut 22 opiskelijaa.

Verkkoon siirtyminen voi olla positiivinen tai negatiivinen kokemus, joten on myös hyvä ymmärtää mitkä tekijät vaikuttavat opiskeluun parantavasti ja mitkä huonontavasti. Apututkimuskysymyksiä ovat: Mitkä tekijät vaikuttavat opiskeluun positiivisesti ja mitkä negatiivisesti? Mitä opiskelijan tulee huomioida etäopiskelussa?

Aiheen tutkiminen hyödyttää eniten ammattikorkeakoulua sekä opiskelijajärjestöjä. Opinnäytetyön toimeksiantaja on Lapin ammattikorkeakoulu. Heidän odotuksensa ovat aihetta kohtaan odottavat ja mielenkiintoiset, koska siitä saadaan selville, millaisia kehityskohteita on tulevaisuuden varalle.

1.2 Tutkimusmenetelmä, aineistot ja sen perustelut

Tutkimusmenetelmät voidaan jakaa kahteen ryhmään, kvantitatiiviseen ja kvalitatiiviseen. Nämä kaksi menetelmää soveltuvat erilaisiin lähtökohtatilanteisiin, mutta myös molempia voidaan käyttää rinnakkain, koska on tilanteita, joissa tarvitaan tulosten vahvistamiseen erilaisia menetelmiä. Silloin kun käytetään useampia näkökulmia, niin saadaan tiedosta luotettavampaa. (Tietoarkisto 2021.)

Kvantitatiivinen tutkimus pohjautuu positivismiin, jossa korostetaan perusteluja, luotettavuutta, objektiivisuutta ja yksiselitteisyyttä. Menetelmä perustuu mittaamiseen, jonka tavoitteena on tuottaa perusteltua, luotettavaa ja yleistettävää tietoa. Kvantitatiivista tutkimusmenetelmää voidaan käyttää siinä vaiheessa, kun tutkitavasta asiasta on riittävästi tietoa. Tiedon saamiseen voidaan käyttää menetelmänä laadullista tutkimusta. Kvantitatiivisen tutkimuksen menetelmänä toimivat kysymykset, jotka muodostavat tiedonkeruumenetelmän eli kyselylomakkeen. Kvantitatiivisten tutkimusten laajamittainen tekeminen mahdollistui tietokoneiden ja niiden nopeiden laskevien ohjelmien myötä. (Kananen 2011, 18–19.)

Lähtökohta kvalitatiivisessa eli laadullisessa tutkimuksessa on todellisen elämän kuvaaminen. Laadullinen tutkimus ei etsikään absoluuttista eikä objektiivista vastausta kvantitatiivisen tutkimuksen lailla. (Kananen 2011, 18–19.) Yleisesti laadullisen tutkimuksen aineistonhankintamenetelmiä ovat haastattelu ja havainnointi, niin näitä myös käytetään tässä empiirisen tutkimusaineiston hankkimiseen, koska ne ovat varmin tapa saada tietoa. (Tietoarkisto 2021.)

Teemahaastattelu on yksi tutkimushaastattelun muoto, jossa tutkimusongelma jaetaan keskeisiin aiheisiin ja teemoihin. Teemahaastattelussa haastateltava voi antaa kustakin aiheesta oman näkemyksen. (Vilkkä 2015.) Tämä haastattelumenetelmä sopii tähän tutkimusongelmaan hyvin ja aiheet jaetaan positiivisiin ja negatiivisiin asioihin niin päivätoτεutuksessa kuin verkkotoτεutuksessa, eli haastattelu jaetaan neljään eri teemaan positiiviset asiat päivätoτεutuksessa, negatiiviset asiat päivätoτεutuksessa, positiiviset asiat etäopetuksessa ja negatiiviset asiat etäopetuksessa. Haastattelussa kaikki teemat esitellään haastateltaville tutkimusongelmaan liittyvien kysymysten saattelmana. Haastattelu järjestetään etäyhteyksien avulla esimerkiksi Microsoft Teams sovelluksessa. Riippuen

kuinka monta haastateltavaa saadaan, voidaan järjestää joko yksilö- tai ryhmähaastattelu. Haastateltavia voisi olla esimerkiksi ainakin yksi opiskelija molemmista ryhmistä. Näin saataisiin näkökulmaa eri ryhmistä ja sitä kautta saadaan tutkimuksesta hieman laajempi.

Teemahaastatteluiden analysointi tapahtuu usein teemoittain. Aineisto järjestellään teemoittain ja tämän jälkeen aineisto käydään tarkasti läpi, tehdään muistiinpanoja ja lisätään tarkempia koodauksia, mikäli sille on tarvetta. Aineisto tiivistetään teemoittain tutkijan omin sanoin kirjoittamana, sekä tiivistelmään voidaan lisätä omia tulkintoja ja teoriaa. (Saaranen-Kauppinen & Puusniekka 2006.) Tässä tutkimuksessa käytetään teemahaastattelua ja aineisto tullaan analysoimaan edellä mainitulla menetelmällä. Kun olemme litteroineet haastattelun, jaamme aineiston teemoihin, eli positiiviset ja negatiiviset asiat niin päivä- kuin etäopetuksessa. Tämän jälkeen teemme tarvittavat tarkastelut, värikoodaukset ja tiivistelmät.

Webropol-kysely on yksi tapa kerätä tutkimukseen aineistoa. Kyselylomakkeella voi tutkia mitä tahansa asiaa niin kauan, kun tämä asia on mitattavissa. Kyselylomake ja tutkimus täytyy perustella tutkimuksessa käytettyä teoreettista viitekehystä vasten, sekä mielessä täytyy pitää tutkimuksen tavoitteet. Täytyy siis varmistaa, että kyselyssä kysytään oikeita asioita ja kysymykset räätälöidään oikein. Kyselystä täytyy tehdä sellainen, että se mittaa täysin sitä asiaa mitä teoreettisilla käsitteillä sen kerrotaan mittaavan. Kyselyä tehtäessä on myös huomioitava, että kyselyyn vastaajat pystyvät ymmärtämään kysymyksen tarkoitetulla tavalla. (Vilkka 2015.)

Kyselylomakkeeseen laitetaan joko monivalintakysymyksiä, avoimia kysymyksiä tai sekamuotoisikysymyksiä. Näillä kaikilla kysymysmuodoilla on oma tehtävä. Monivalintakysymyksissä yhdistyy tarkkuus, systemaattisuusvaatimukset sekä arkikielen monimerkitys. Avoimissa kysymyksissä pyritään taas saamaan vastaajien mielipiteitä, jolloin vastaamista ei juurikaan rajata. Sekamuotokysymykset ovat taas hyvä vaihtoehto silloin, kun epäillään, että vastausvaihtoehdoista ei varmuudella tiedetä etukäteen. (Vilkka 2015.)

Opinnäytetyön tutkimusote on kvalitatiivinen eli laadullinen, koska tutkimuksessa käytetään aineistona teemahaastattelua, sekä Webropol-kyselyä. Tutkimuksessa tehdään teemahaastattelun lisäksi Webropol-kysely, jotta tutkimuskysymykseen saadaan validi ja reliabeli vastaus.

Tutkimuksen ensisijaisena aineistona käytetään teemahaastatteluista sekä Webropol-kyselystä syntyvää aineistoa. Tutkimuksessa hyödynnettävä teemahaastattelu sekä Webropol-kysely ovat sellaista aineistoa, jotka meidän täytyy hankkia itse. Empiirisen tutkimusaineiston kohderyhmään kuuluvat aiemmin mainitut Lapin ammattikorkeakoulun ryhmät. Nämä ryhmät ovat joko siirtyneet päivätoteutuksesta etäopiskeluun tai aloittaneet suoraan etäopiskeluilla. Ryhmät ovat aloittaneet opinnot keväällä ja syksyllä 2019 sekä 2020. Olemme haastattaviin yhteydessä sähköpostitse.

1.3 Tutkimuksen validiteetti ja reliabiliteetti

Validiudella määritellään sitä, että saadaanko tutkimuksesta tulokseksi se, mitä sillä yritetään saada, eikä jotain aivan muuta. Tutkitaanko tutkimuksessa oikeita ja aiheeseen liittyviä asioita, jotka auttavat tutkimusongelman ratkaisua. (Hirsjärvi & Hurme 2008, 187.)

Reliaabelius tarkoittaa sitä, että kun samalle henkilölle tehdään tutkimus kahteen kertaan, saadaan molemmista tutkimuksista sama tulos. Reliaabelius on myös mitattavissa siten, että useampi arvioitsija antaa saman tuloksen. Kolmas tapa mitata reliaabeliutta on sellainen, kun kahdella tutkimusmenetelmällä päädytään samaan tulokseen, kun tutkimusmenetelmät ovat rinnakkaisia. Riippuen henkilön käyttäytymisestä ja kontekstista on hyvinkin mahdollista, että kahdella tutkimusmenetelmällä ei saada täysin samaa tulosta. Tämä ei aina kuitenkaan ole sen menetelmän heikkous, vaan reliaabeliuden määrittämistapoihin kannattaa suhtautua pienellä varauksella. (Hirsjärvi & Hurme 2008, 186.)

Tutkimuksen luotettavuus on varmistettu siten, että tutkimuksessa tehdään teemahaastattelu ja Webropol-kysely. Käyttämällä kahta eri tutkimusmenetelmää varmistetaan, että saadaan luotettava tutkimustulos. Tutkimukseen otetaan mukaan henkilöitä kohdejoukkoon kuuluvista neljästä ryhmästä vähintään yksi jokaisesta.

1.4 Lapin ammattikorkeakoulu ja ammattikorkeakoulun tehtävät

Lapin korkeakoulukonserni on kahden korkeakoulun yhteisö, jossa osaaminen painottuu kestävään matkailuun, tulevaisuuden palveluihin, arktiseen globaaliin vastuullisuuteen sekä etäisyyksien hallintaan. Se on johtava osaamisen toimija sekä edelläkävijä arktisessa tutkimuksessa niin kansallisesti kuin kansainvälisesti. Digitaalisilla ratkaisuilla, työ- ja elinkeinoelämän yhteyksillä sekä tutkimus ja koulutusverkostoillaan se tarjoaa opiskelijoille kannustavan opiskeluympäristön (Lapin Amk 2021).

Lain perusteella ammattikorkeakoulun tehtävänä on antaa työelämän ja sen kehittämisen vaatimukseen sekä tutkimukseen, taiteellisiin ja sivistyksellisiin lähtökohtiin perustuvaa korkeakouluopetusta ammatillisiin asiantuntijatehtäviin sekä tukea opiskelijan ammatillista kasvua. Lisäksi ammattikorkeakoulun tehtävänä on harjoittaa ammattikorkeakouluopetusta palvelevaa sekä työelämää ja aluekehitystä edistävää ja alueen elinkeinorakennetta uudistavaa soveltavaa tutkimustoimintaa, kehittämis- ja innovaatiotoimintaa sekä taiteellista toimintaa. Ammattikorkeakoulun tulee tehtäviä hoitaessaan tarjota mahdollisuuksia jatkuvaan oppimiseen (Ammattikorkeakoululaki 932/2014). Lapin ammattikorkeakoulussa toteutetaan ammattikorkeakoulu lakia, joka näkyy sen visiossa 2030 (Lapin AMK 2021b).

Lapin ammattikorkeakoulun liikevaihto oli vuonna 2021 44,2 miljoonaa sekä tutkimus- ja kehittämistoiminnan volyyymi oli 8 miljoonaa. Henkilöstöä vuossa 2021 oli 370 sekä tutkinto-opiskelijoita 5350. Tutkimus- ja kehittämishankkeissa tehdyt työvuodet ovat 133 henkilötyövuotta sekä 84 prosenttia opiskelijoista työllistyy heti valmistuttuaan, joista 80 prosenttia jää Pohjois-Suomeen (Lapin AMK 2021c).

2 OPPIMISEEN VAIKUTTAVAT TEKIJÄT

Oppimiseen vaikuttavia tekijöitä ovat oppimistyyli, hyvinvointi sekä motivaatiotekijät. Kaikilla on oma paras tyyli oppia, joka vaikuttaa valtavasti siihen, kuinka hyvin ja nopeasti opiskelija oppii uuden asian. Tyylin lisäksi myös motivaatio ja temperamentti vaikuttavat oppimiseen monella eri tavalla. (etaopisto 2021.)

Konstruktivismi tarkoittaa sitä, kun opiskelijalle ei syötetä tietoa suoraan, vaan hänen täytyy itse rakentaa tieto uudestaan. Opiskelijat tulkitsevat ja havaitsevat asioita hyvin eri tavalla riippuen heidän aikaisemmista kokemuksista, tiedoista ja käsityksistä. Konstruktivistisessa oppimisessä oppiminen on opiskelijasta itsestä kiinni. (Pylkkä 2021.)

Opiskelijan hyvinvointi vaikuttaa myös siihen, miten opiskelija oppii. Huolehtimalla hyvinvoinnista opiskelijan jaksaminen paranee sekä tulevan työn kannalta on tärkeää pitää hyvinvoinnista huolta. (Lapin AMK 2021a.) Kaikilla ammatillisen koulun opiskelijoilla on mahdollisuus saada ohjausta ja tukea hyvinvointiin ja opintoihin liittyvissä asioissa. Opinto-ohjaus on tarkoitettu opiskelijalle ja sillä pyritään kehittämään opiskelu- ja työelämätaitoja opiskelujen aikaisissa valinnoissa sekä opintojen jälkeisissä jatko-opinnoissa ja siirtymisessä työelämään. (Opetushallitus 2021.)

2.1 Erilaiset oppimistyylit

Monelle ihmiselle parhaiten sopiva oppimistyyli on eri kuin muilla oman luokan opiskelijoilla. Parhaiten sopiva oppimistyyli on sellainen, jolla opiskelija kokee oppivansa parhaiten. Jotkut lahjakkaat opiskelijat pystyvät oppimaan yhtä hyvin käyttämällä muita oppimistyyliä kuin sitä itselle parhaiten sopivaa tyyliä. Useat opiskelijat eivät kuitenkaan siihen pysty, vaan he tarvitsevat sen oman oppimistyylin pysyäkseen omalla tasolla. (Dunn 2009, 1.)

Yleensä oppimistyyli on määrätty opiskelijalle, eikä siihen pysty juurikaan vaikuttamaan. Opiskelijan oppimistyyliin liittyviä tekijöitä ovat taustamelu, valaistus, penkki, istuma-asento, syöminen tai juominen, tietty aika päivästä, passiivinen tai toiminnallinen opiskelu ja prosessointityyli, eli onko se globaali vai analyyttinen. (Dunn 2009, 1–2.)

Sopivin oppimistyyli muuttuu ajan myötä. Sinä aikana, kun opiskelijalla on vahva oppimistyyli mieltymys, hän saavuttaa opetuksen tavoitteet kaikkein helpoiten tähän oppimistyyliin liittyvien menetelmien avulla. Vaikka monet pystyvät oppimaan käyttämällä muita tyyliä kuin sitä omaa mieluisaa tyyliä, jopa menestyneet ammattilaiset oppivat paremmin heidän omilla mieluisilla oppimistyyleillä. Tärkeää on kuitenkin muistaa, että ei ole olemassa yhtä oikeaa tyyliä, eikä mikään tyyli ole parempi kuin toinen. ”Jokainen pystyy oppimaan; opimme vain eri tavalla.” (Dunn 2009, 2.)

Jopa kokeneen opettajan on vaikeaa tunnistaa opiskelijoilleen sopiva oppimistyyliä. Esimerkiksi opiskelijan hyperaktiivisuudesta on mahdotonta päätellä, vaatiiko hän liikkuvuutta, vaihtelua, vaihtelua tauotuksessa vai kuria. Jotta voidaan tarkasti tunnistaa opiskelijan oppimistyyli, täytyy tunnistamiseen käyttää valideja ja reliaabeleja välineitä ja menetelmiä. Joitain asioita on vaikea tunnistaa, kuten tämä edellä mainittu esimerkki. (Dunn 2009, 9.)

Verkkovaria (2016) on jakanut erilaiset oppijat neljään eri osa-alueeseen audittiivinen, visuaalinen, kinesteettinen ja taktillinen (Taulukko 1). Nämä on käytännössä jaettu havaintokanavien perusteella, eli kuuloaisti, näköaisti, tuntoaisti ja liike. Opiskelija voi eritilanteissa oppia eri havaintokanavatyyleillä paremmin, mutta yleisesti kaikilla on se yksi vahva tyyli ja osalla on monta vahvaa tyyliä.

Taulukko 1. Oppimistyyli (Verkkovaria 2016)

Audittiivinen oppija	Visuaalinen oppija
Oppii kuuloaistin avulla, eli hyviä oppimismenetelmiä on ääneen lukeminen, luentojen kuuntelu, muiden kanssa keskustelu sekä kyseleminen.	Oppii näköaistin avulla. Hyviä oppimismenetelmiä on katseleminen, lukeminen, ajatuskartat, piirtäminen sekä alleviivauksien, kuvien, kaavioiden, värien ja fonttien hyödyntäminen.

<p>Taktiilinen oppija</p> <p>Oppii tuntoaistin avulla, eli tekemällä. Hyviä oppimismenetelmiä on tiedonhankinta, käsillä tekeminen, mallien rakentaminen, opintoretket, kokemukset, muistiinpanot, portfolioit, muistilaput ja käsitekartat.</p>	<p>Kinesteettinen oppija</p> <p>Oppii toiminnallisuuden avulla, eli kehon liike ja kosketukset. Hyviä oppimismenetelmiä on sormen tai kirjanmerkin hyödyntäminen lukiessa ja ohjeistus kesken työskentelyn. Lisäksi kinesteettisen oppijan oppimiseen vaikuttaa valaistus, istuma-asento, tuoli, ympäristö ja ilmapiiri.</p>
--	--

2.2 Motivaatiotekijät

Motivaatio tekijät voidaan karkeasti jakaa kahteen osa-alueeseen, eli sisäiseen ja ulkoiseen motivaatioon. Sisäinen motivaatio tarkoittaa sitä, kun opiskelija tai henkilö tekee jotain oman henkisen mielihyvän takia. Käytännössä nämä ovat siis asioita, jotka ovat kyseisen henkilön arvojen mukaisia tai asioita, jotka palkitsevat, esimerkiksi itsensä kehittäminen, kiinnostuksen kohde, osaamisen ja tiedon kasvattaminen, onnistumisen tunne, yhteenkuuluvuus ja henkinen sekä älyllinen kasvu. Ulkoinen motivaatio taas tarkoittaa sitä, kun henkilö tekee jotain esimerkiksi palkkion toivossa. (Kokkonen 2019.) Virtasen (2018) mukaan ulkoisiin motivaatiotekijöihin liittyy myös toisten ihmisten arvostus.

Motivaatiotekijöiden jakaminen näihin kahteen osa-alueeseen ei ole kuitenkaan käytännössä näin selkeää. Usein ulkoiset ja sisäiset motivaatiotekijät vaikuttavat toinen toiseen ja niiden erottelu voi olla haasteellista. Yleisesti on todettu, että sisäiset motivaatiotekijät vaikuttavat voimakkaammin kuin ulkoiset. (Kokkonen 2019.)

Opiskelumotivaatioon lähes aina vaikuttavat molemmat, sekä sisäiset että ulkoiset motivaatiotekijät. Kun opiskelija opiskelee uutta aihetta, kokee hän kehitymistä ja oppimista, sekä mielenkiintoiset aiheet opiskelija kokee palkitsevina. (Kokkonen 2019.) Teorian mukaan sisäistä motivaatiota ruokkii nämä psykologiset perustarpeet: omaehtoisuus, kyvykkyyden ja onnistumisen kokemus sekä muiden henkilöiden kanssa yhteenkuuluvuus (Virtanen 2018).

2.3 Etätyöskentelyn vaikutus opiskelijaan

Pandemian aikana etäopetusta on korvattu itsenäisellä opiskelulla, laajoilla ryhmätöillä sekä nauhoitteilla. Tämän vuoksi osa opiskelijoista on kokenut, ettei yksilöllistä opetusta saa tarpeeksi tai lainkaan. Suomen ammattikorkeakoulussa ollaankin huolissaan opetuksen laadusta, sillä koulutuksen määrärahoja on supistettu kaikkialla. (Laakkonen 2021.)

Osa opiskelijoista kokee etäopiskelun vaikeaksi, kun taas toisiin opiskelijoihin se ei vaikuta niin merkittävästi. Moni toiselta paikkakunnalta muuttanut opiskelija kokee sosiaalisten suhteiden jääneen vähäisiksi ja kun monet opiskelijoista asuu yksin niin sosiaaliset kontaktit jäävät vähäisiksi, mikä johtaa mielialan heikkeneeseen. Ensimmäisen vuoden opiskelijoihin etäopetukseen siirtyminen vaikuttaa eniten, kun taas opiskeluidensa loppupuolella olevat eivät tunne isoa muutosta. (Palomaa 2020.)

Etäopetukseen siirtyminen on sopinut toisille opiskelijoille paremmin, kuin toisille. Monet opiskelijoista tarvitsevat päivärytmiä opiskelujensa etenemiseen, mikä on korostunut pandemian aikana etäopetukseen siirryttäessä. Myös samassa tilassa oleminen päivästä toiseen luo normaalia enemmän mielialan vaihteluja. Osalle opiskelijoista se kuitenkin sopii, mutta kaikki ihmiset oppivat eritavalla. (Palomaa 2020.)

3 ETÄOPIKELU

Verkko-opiskelu tai etäopetus on verkossa etänä tapahtuvaa opetusta, joka toteutetaan yleensä jollain verkko-opetus alustalla. Opiskelijat pääsevät netissä käsiksi opetus materiaaliin, joten opetusta voidaan järjestää itsenäisesti tai sitten opettajan johdolla. Verkossa opiskelu vaatii opiskelijalta paljon aktiivisuutta, sillä kukaan ei tiedä, että opiskelija on läsnä, ellei hän puhu tai kirjoita alustalla. Lähiopetuksessa riittää, kun tulee paikalle. (Opintopolku 2021.) Kankainen (2020) listasi viisi vinkkiä etäkoulutuksiin:

- Varmista etukäteen, että hallitset koulutuksessa käytettävät laitteet ja ohjelmat.
- Varmista että työpisteesi toimii ja se on mukava, sekä rauhallinen.
- Pyri lisäämään aktiivisuutta sekä motivaatiota, sillä näiden merkitys korostuu verkko-opiskelussa.
- Etäkoulutuksessa koulukavereihin on vaikeampi tutustua, joten pyri tekemään yhteistyötä muiden kanssa.
- Varmista itselle sopiva opiskelumuoto ja panosta laadukkaaseen koulutukseen.

Nämä vinkit perustuvat opiskelijoiden kokemuksiin, jotka ovat osallistuneet etäkoulutuksiin. Etäopiskelu ei ole uusi keksintö, mutta tämä on monelle uutta, sillä tämän pandemian takia lähes kaikki koulut ovat siirtyneet etäopetukseen. (Kankainen 2020.)

3.1 Etäopiskelun vaatimukset

Opiskelemien etänä voi tuntua haastavalta, mutta se vaatii valtavasti itsekuria. Eri ihmisille erilaiset asiat voivat tuntua haastavammilta. Erilaisten sosiaalisten virikkeiden puutteen takia osa opiskelijoista voi kärsiä yksin työskentelystä, joten täytyy luoda rutiineja opiskeluun niin ne sujuvat paremmin. (Oulun yliopisto 2020.)

Helsingin yliopisto (2021) listasi tärkeimpiä vaatimuksia etäopiskeluun:

- Laita arkivaatteet kotona. Älä vietä päivää yö-vaatteissa.
- Mene ajoissa nukkumaan ja herää samaan aikaan kuin tavallisena arki-aamuna.
- Vältä puhelimella oloa tai jätä se toiseen huoneeseen
- Muista pitää myös tauot ja muista vaihtaa vapaalle. Jos olet päivän tietokoneella, tee vapaa-ajalla jotakin muuta
- Muista pitää lounastauko, silloin irtaudut opiskeluasioista

3.2 Etäopiskelun hyödyt ja haasteet opiskelijan näkökulmasta

Etäopiskelusta hyötyy yhtä paljon, kuin perinteistä opiskelusta, mutta se kuitenkin vaatii hyvää omaa ajanhallintaa ja itsekuria. Mikäli nämä asiat ovat hallinnassa niin etäopiskelu sopii hyvin. Parhaimpina puolina etäopiskelussa on kuitenkin se, ettei se ole ajasta tai paikasta riippuvainen, vaan opiskelu onnistuu juuri silloin kun itse haluaa. Opiskeleminen verkossa on erinomainen vaihtoehto perheellisille tai työssäkäyville ihmisille, jotka eivät meinaa löytää aikaa perinteiselle opiskelulle. (etaopisto 2021.)

Etäopiskelu tuo vastaan paljon haasteita. Joutjärven (2020) mukaan ammattikorkeakouluopiskelijoista jopa puolet kokivat, että etäopiskelu on vähentänyt heidän motivaatiotaan ja jaksamistaan, sekä stressi on lisääntynyt. Opiskelijat kokevat myös opetuksen laadun laskeneen. Joidenkin opiskelijoiden opinnot ovat edenneet hitaammin syystä, että harjoittelu on peruuntunut tai opinnäytetyön tekeminen on hidastunut. (Joutjärvi 2020.) Helsingin kuvataidelukio (2020) teki kyselyn Torkkelin opiskelijoilta asioista, jotka he kokevat etäopiskelussa haasteellisiksi. Opiskelijat ovat kokeneet ryhmätöiden tekemisen haastavaksi, sekä aikataulut ovat olleet epäselviä. Joidenkin opettajien mikit ja internet yhteys ovat olleet huonoa laatua, joten opiskelu on ollut epämiellyttävää. Monen opiskelijan mielestä työmäärä on ollut liian suuri. Pienet tietotekniset ongelmat kuormittavat opiskelijoita.

3.3 Etäopiskelussa vaadittava tuki

Etäopiskeluun siirtyminen on vaikuttanut monilla opiskelijoilla henkiseen jaksamiseen sekä motivaatioon. Sosiaalisten kontaktien vähentyminen on vaikuttanut eniten opiskelijoihin, jotka ovat muuttaneet eri paikkakunnalta ja samalla tutut kaverit ja läheiset ovat jääneet sinne. Monet opiskelijoista kaipaavatkin henkistä sekä vertaistukea opiskelukavereilta, joille on voinut jutella viikoittain. Tutustuminen uusiin opiskelijoihin on vaikeutunut etäopiskeluiden myötä. (Opiskelijakunta osako 2021.)

Nyyti ry:n keskustelualustoista ja anonyymeistä keskusteluryhmistä voivat opiskelijat hakea apua jaksamiseen sekä hyvinvointiin, siellä voidaan keskustella pandemian vaikutuksista opintoihin ja elämään. Nyyti ry on järjestö, joka tarjoaa opiskelijoille apua opiskelukykyä ja mielenterveydellisissä asioissa. (Nyyti ry 2021.)

3.4 Päivätoteutuksen ja etäopintojen eroavaisuudet

Aloitimme omat opintomme 2018 päivätoteutuksella. Ensimmäiset kaksi vuotta olimme lähiopetuksessa kampuksella. Päiväopinnot olivat meille käytännössä luentoja sekä erilaisia ryhmä- ja yksilötehtäviä ja projekteja. Esittelimme aina ryhmässä tehdyt tuotokset koko luokalle. Koululla opiskelimme pääasiassa viisi päivää viikossa kello 9.00 ja 15.00 välillä. Joskus meille järjestettiin itseopiskelu tunteja tai päiviä, jolloin työstimme omia tehtäviä. Itseopiskelu tarkoitti sitä, että ei ollut ohjausta, eli työtä sai tehdä kotoa.

Monimuotototeutus järjestetään etäopinnoilla. Luennot ovat päiväaikaan ja ne nauhoitetaan, jotta opiskelija pystyy katsomaan luennot myös jälkikäteen. Opetukseen liittyvät tarkemmat tiedot, kuten tehtävät, ohjeistukset ja opetuksen etenemiseen liittyvä informaatio löytyy kurssin digitaalisesta työtilasta. Kontaktipäiviä, eli luokan kokoontumisia, yritysvierailuja, kehittämistyötä tai yhteisiä testausympäristöjä järjestetään 4-7 kertaa lukukaudessa. Yleensä kontaktipäivillä tehdään sellaisia asioita, mihin tarvitaan koulun tiloja tai ympäristöä. Opiskelijan täy-

tyy hallita itsensä johtaminen ja ajanhallinta monimuoto-opinnoissa. Lisäksi opiskelijalla täytyy olla aktiivinen ote opintoihin ja itseohjautuvuutta. (Opintopolku 2021.)

Alkio-opiston opiskelija Ilona (2020) on kirjoittanut blogissaan omia mielipiteitä etäopetuksen ja lähiopetuksen eroavaisuuksista. Hänen opinnoissaan etäopetuksen ja lähiopetuksen opetusmuoto ei ole juurikaan muuttunut. Molemmissa tehdään oppimistehtäviä, tenttejä ja kirjoitetaan sekä luetaan kirjallisuutta ja käydään luennoilla. Eroja päiväopetuksen ja etäopetuksen välillä kuitenkin löytyy. Normaalisti opiskelijoilla on tapana kerääntyä koulun ravintolaan syömään aamupalaa ja keskustelemaan ennen ensimmäistä oppituntia. Nykyään etäopetuksessa se ei kuitenkaan onnistu, joten ensimmäinen kontakti koulukavereihin on vasta oppitunnilla. Oppitunneilla suuri eroavaisuus on se, että opiskelijat eivät ole samassa tilassa, vaan ruudun takana. Joskus opiskelijoilla ei ole kameraa tai se ei ole päällä ja mikit ovat mykistettynä, mikä luo opiskelijassa etäisyyden tuntua. Välitunnit eroavat myös etä- ja päiväopetuksessa. Normaalisti välitunneilla seurustellaan koulukavereiden kanssa, mutta etäopetuksen aikana välitunnit vieteään yksin tai viestitellen koulukavereiden kanssa. (Ilona 2020.)

4 ETÄOPISELUN TUTKIMUKSEN TULOKSET

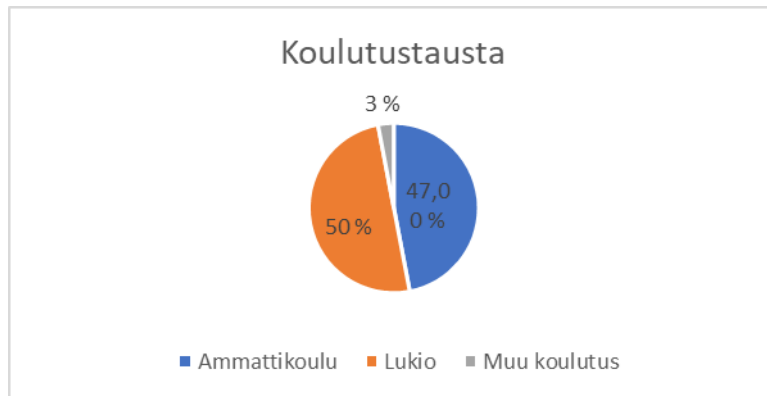
Tutkimuksessa tehtiin webropol-kysely sekä teemahaastattelu. Kohderyhmään kuuluville henkilöille lähetettiin pyyntö osallistua haastatteluun ja webropol-kysely lähetettiin linkkinä kohderyhmän sähköpostiin.

4.1 Kyselytutkimuksen vastaajien taustatiedot

Kysely lähetettiin 190 opiskelijalle ja kyselyyn vastasi 29 opiskelijaa eli vastausprosentiksi muodostui (15,26%). Kysely lähetettiin kaikille 2019 ja 2020 aloittaneille opiskelijaryhmille. Kyselyn validiteettia voidaan pitää validina koska vastaajat saivat esiintyä anonyymisti. Vastauksia olisi voinut tulla vähemmän ja suppeammin, mikäli vastaajat olisivat joutuneet esiintymään omilla nimillään, koska he olisivat joutuneet miettimään tarkemmin, mitä asioita uskaltavat tuoda ilmi. Kyselyn reliabiliteettiä eli luotettavuutta voidaan pitää kyseenalaisena pienestä vastaajaprosentista johtuen.

Vastaajista 41 prosenttia oli vanhempia kuin 35 vuotta, joka kertoo sen, että vastaajista hieman alle puolet opiskelivat monimuotona eli ovat aloittaneet opintonsakin täysin verkko-opintoina. Syksyllä 2020 aloittaneessa monimuotoryhmässä suurin osa opiskelijoista on alle 35-vuotiaita. Kyselyn vastaajista (59%) olivat alle 35 vuotiaita, joten he ovat pääsääntöisesti ryhmistä, jotka ovat päivätoteutuksessa olevia opiskelijoita. Kyselyn vastausprosenttien perusteella voidaan siis todeta, että esille tulevat niin päiväryhmien kuin verkossa olevien näkemykset etäopiskelusta.

Kyselyssä selvitettiin vastaajien koulutustausta, jossa olivat vaihtoehdot ammattikoulu, lukio tai muu koulutus. Kohtaan ”muu koulutus” vastaaja on voinut selvittää aikaisemman koulutustaustansa ja (3%) kyselyn vastaajista, jotka sen valitsivat olivat tarkentaneet mm. AMK eli ammattikorkeakoulu tai yliopisto. Suurin osa kyselyyn vastaajista olivat koulutustaustakseen valinneet lukion (50%). Koulutustaustakseen ammattikoulun oli valinnut (47%). Eli suurin osa vastaajista olivat aikaisemmalta koulutustaustaltaan lukion käyneitä. (Kuvio 1.)

Kuvio 1. Vastaajien koulutustausta

Kuten kuvio 2 osoittaa, kyselyyn vastasi 29 opiskelijaa, joista naisia oli 28kpl. Miehiä oli 1kpl ja muita ei ollut. Kyseisten vastausprosenttien perusteella voidaan todeta, että naiset olivat miehiä innokkaampia vastaamaan kyselyyn.

Kuvio 2. Vastaajien Sukupuoli

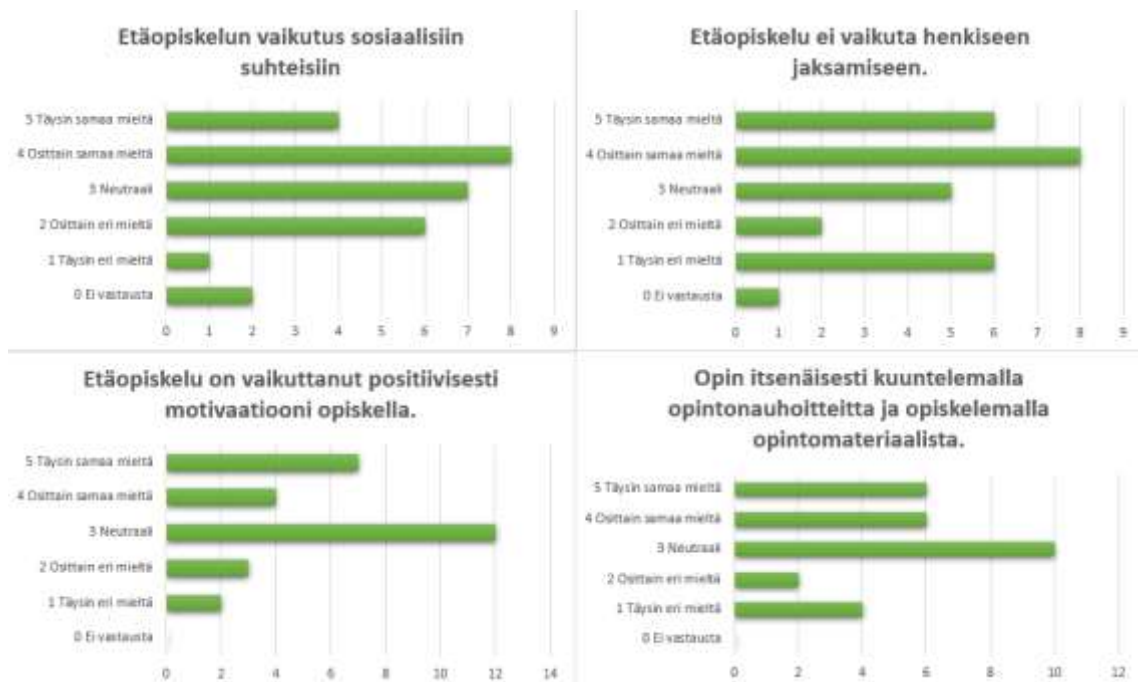
Kyselyssä selvisi, että suurin osa vastaajista ovat visuaalisia oppijoita oppimistyyliältään (50%) Taustaltaan enemmistö vastaajista oli kokoaikaisia opiskelijoita (50%), mutta myös opiskeluiden ohessa työssä käyviä opiskelijoita oli (46,4%). Kyselyn perusteella hieman alle puolet käyvät opiskeluiden ohessa myös töissä. Suurin osa vastaajista ovat visuaalisia oppijoita, joka tarkoittaa heidän oppivan mm. kuvien, kaavioiden sekä lukemisen perusteella paremmin.

4.2 Etäopiskelun vaikutukset opiskeluun

Etäopiskelun vaikutuksissa opiskelijoilta kysyttiin, miten he olivat saaneet tukea etäopiskeluun sekä mitä vaikutuksia etäopiskelulla on ollut opiskelijoihin. Lisäksi

kysyttiin opiskelijoiden motivaatiota opiskeluun sekä aktiivisesta osallistumisesta etäluennolla.

Kyselyssä käytettiin asteikkoa 1-5, jossa 1 oli täysin eri mieltä ja vastaavasti 5 täysin samaa mieltä. Väliin jäivät asteikolla olevat numerot ilmaisivat sen, että opiskelijat kokivat asian neutraaliksi. Tämän neutraalin voidaan tarkoittavan ilmaista sitä, että kysyttävällä asialla ei ole ollut vaikutusta opiskelijan tilanteeseen.

Kuvio 3. Etäopiskelun vaikutus vastaajiin

Kuviossa 3 visualisoidaan opiskelijoiden vastaukset etäopiskelun vaikutuksista sosiaalisiin suhteisiin. Lähes (41%) opiskelijoista vastasi, että etäopiskelulla on negatiivista vaikutusta sosiaalisiin suhteisiin. Tästä voidaan todeta, että sosiaaliset suhteet ovat heikentyneet etäopiskelun myötä alle puolella kyselyyn opiskeluun osallistuneilla opiskelijoilla.

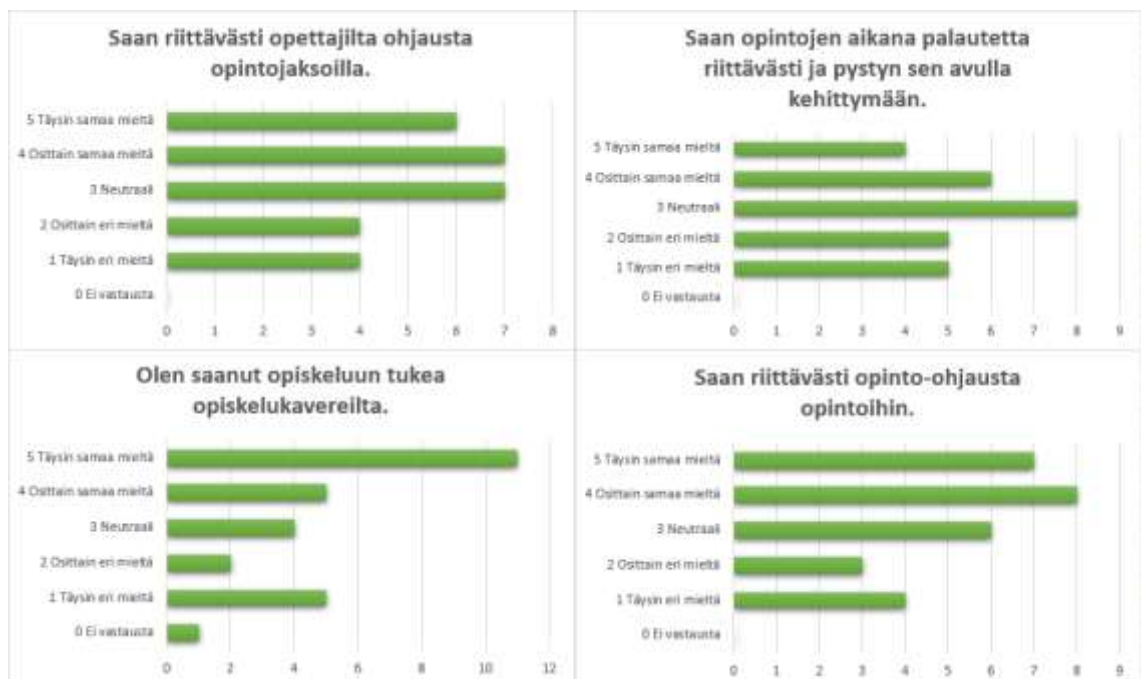
59 prosenttia opiskelijoista kokee, että etäopiskelu ei ole vaikuttanut sosiaalisiin kontakteihin.

Tämän perusteella voidaan todeta, että vastaajista lähes puolet olivat yli 35-vuotiaita niin olisi mahdollista, että alle 35-vuotiaat olisivat verkkoon siirtyneitä päi-

väopiskelijoita, joilla on ollut eniten vaikutusta sosiaalisiin suhteisiin. Taas opiskelijat, jotka ovat alun perin olleet verkko-opetuksessa niin heillä ei ole ollut vaikutusta sosiaalisiin kontakteihin.

Vastanneista suurimmalla osalla etäopiskelu ei ole vaikuttanut henkiseen jaksamiseen. Toisin kuin (20%) vastaajista etäopiskelu on vaikuttanut henkiseen jaksamiseen, tämä voidaan todeta johtuvan siitä, etteivät opiskelijat ole päässeet socialisoitumaan yhtä aktiivisesti toisien opiskelijoiden kanssa. Ainoastaan 7 opiskelijaa (24%) on vastannut, että etäopiskelu vaikuttaa positiivisesti motivaatioon opiskella, josta voidaan päätellä, että nämä opiskelijat ovat saaneet rauhassa keskittyä opiskeluun ilman häiriötekijöitä.

Etäopinnoissa käytetään paljon opintonauhoitteita, sekä opiskellaan opintomateriaalista ja tämä tyyli oppia toimii 41 prosentille vastanneista, josta voidaan päätellä, että hieman alle puolet vastaajista kokevat sen toimivaksi. Ainoastaan 4 vastaajaa on sitä mieltä, että tämä oppimistyyli ei sovellu heille eli he mieluiten oppisivat paikan päällä ja voisivat halutessaan heti kysyä, mikäli heillä tulee opintoihin liittyviä kysymyksiä.

Kuvio 4. Etäopintojen aikana vastaajien saama tuki ja palaute

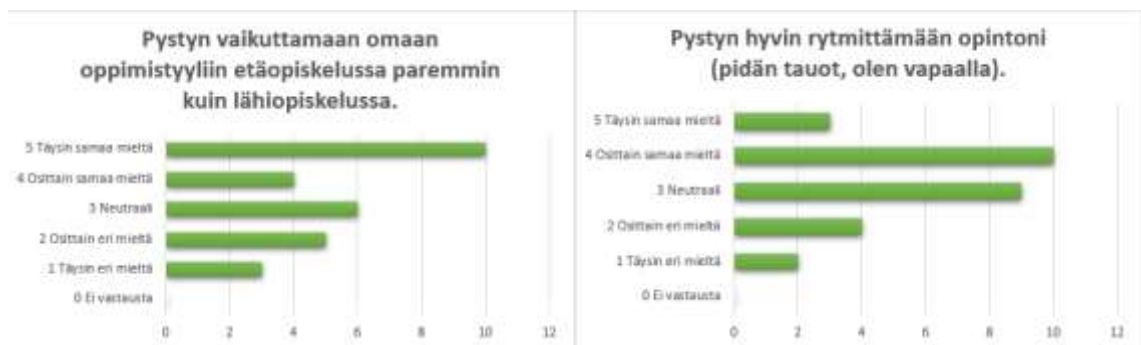
Kuviossa 4 on tulokset vastauksista, jotka liittyvät vertaistukeen opiskelukave-reilta, opettajilta saatuun tukeen ja palautteeseen, sekä opinto-ohjaukseen. Nopeasti kuvioita katsoessa voi heti huomata, että tämä osa-alue jakaa mielipiteitä.

Vastaajista (45%) on osittain- tai täysin sitä mieltä, että saavat riittävästi ohjausta opintojaksoilla opettajilta. Kuitenkin (28%) vastaajista kokee saavansa liian vähän ohjausta. Vastauksista voidaan siis päätellä, että suurin osa eli melkein puolet vastaajista ovat sitä mieltä, että ohjausta on saatu riittävästi.

Palautteen riittävä saanti on vastaajien mielestä jakautunut todella tasaisesti, (34%) on vastannut osittain tai täysin samaa mieltä ja 34 prosenttia on vastannut osittain- tai täysin eri mieltä. Loput vastaajista ovat vastanneet neutraalin. Tämän neutraalin voidaan tarkoittavan ilmaista sitä, että riittävällä tai liian vähällä palautteella ei ole väliä opiskelijalle.

Vertaistukea vastaajat ovat saaneet muilta opiskelijoilta pääosin riittävästi. Yli puolet (55%) vastaajista kokee saavansa vertaistukea. Ainoastaan 5 vastaajaa (17%) kokee, että ei saa ollenkaan riittävästi vertaistukea. Vastauksen perusteella suurin osa opiskelijoista siis saavat tukea toisiltaan sekä kyselevät myös toisiltaan kouluun tai tehtäviin liittyviä kysymyksiä.

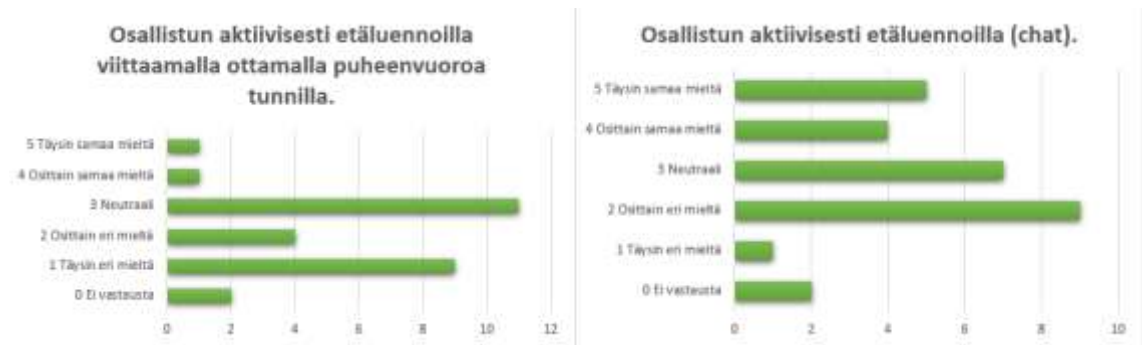
Vastaajista 24 prosenttia kokee saavansa liian vähän opinto-ohjausta. 52 prosenttia vastaajista kokee kuitenkin saavansa riittävästi tai lähes riittävästi opinto-ohjausta. Eli yli puolet vastaajista kokevat saavansa tarpeeksi opinto-ohjausta, osa taas liian vähän ja se voi johtua siitä, että opinto-ohjaajaan pitää olla yhteydessä verkon välityksellä.

Kuvio 5. Etäopiskelun vaikutus oppimistyyliin

Kuvion 5 kysymykset liittyvät siihen, miten vastaajat ovat pystyneet vaikuttamaan itse omaan oppimistyyliin etäopintojen aikana. Vastaajista 34 prosenttia on täysin sitä mieltä, että pystyy vaikuttamaan omaan oppimistyyliin etäopiskeluissa paremmin ja 14 prosenttia on osittain samaa mieltä. Ainoastaan kolme vastaajaa on täysin eri mieltä. Vastauksista voidaan päätellä, että opiskelija löytää etänä oman oppimistyykinsä helpommin, kuin paikan päällä opiskellessa.

Vastaajista suurin osa on sitä mieltä, että pystyy rytmittämään opintoja etäopiskelussa. Suurin osa vastaajista on neutraali tai osittain sitä mieltä, että pystyy rytmittämään opintoja. Ainoastaan kaksi (7%) vastaajaa ei pysty rytmittämään opintoja ollenkaan. Eli kyselyn perusteella enemmistö vastaajista pystyy rytmittämään opintoja, koska voi opiskella omaan tahtiin ja pitää tauot omaan aikaan.

Kuvio 6. Vastaajien tuntiaktiivisuus etäopetuksessa

Kuviossa 6 näkyy vastanneiden tuntiaktiivisuus. Suurin osa ei ota aktiivisesti puheenvuoroa etätunneilla. 38 prosenttia on vastannut neutraalin ja 31 prosenttia on vastannut täysin erimieltä. Ainoastaan yksi vastaaja osallistuu aktiivisesti ottamalla puheenvuoroja ja yksi on osittain sitä mieltä, että on aktiivinen.

Chatissä vastaajat osallistuvat aktiivisemmin. Vastaajista 31 prosenttia osallistuu aktiivisesti tai osittain aktiivisesti etätunneilla chatissä. Silti 31 prosenttia on vastannut osittain eri mieltä, eli osallistuu välillä, mutta ei aktiivisesti.

Kuvio 7. Vastaajien opiskelu motivaatio

Kuviossa 7 kysyttiin opiskelijoiden motivaatiosta opiskella. Vastaajista yli puolet on täysin tai osittain sitä mieltä, että opiskelussa motivoi hyvä työpaikka ja arvostus uralla. 20 prosenttia vastaajista on vastannut neutraali ja 20 prosenttia osittain eri mieltä.

Oman osaamisen ja tiedon kasvattaminen sekä itsensä kehittäminen motivoi 48 prosenttia vastanneista. Ainoastaan kaksi vastaajaa (7%) on täysin eri mieltä ja neljä (14%) on osittain eri mieltä.

4.3 Teemahaastattelun toteutus

Tutkimuksen teemahaastattelu tehtiin kolmelle opiskelijalle kohderyhmästä. Tutkimuksessa tutkittiin etäopiskelun tuomia mahdollisuuksia ja haasteita. Myös millaista tukea opiskelijat kaipaavat ja miten etäopiskelu eroaa päiväopiskelusta. Teemahaastattelu jaettiin kahteen teemaan, etäopiskelun positiiviset asiat ja etäopiskelun negatiiviset asiat.

Haastattelun kysymykset muotoiltiin avoimiksi, jotta haastateltavat pystyvät kertomaan oman näkemyksen mahdollisimman avoimesti ja omin sanoin. Haastateltavat eivät valmistautuneet haastatteluun, eivätkä tienneet kysymyksiä etukäteen, vaan tarkoituksena oli vastata, mitä ensimmäisenä tulee mieleen.

Haastattelun kysymykset olivat:

- Miten koet etäopiskelun verrattuna lähiopiskeluun?
- Lisääkö verkko-opiskeluiden mahdollisuus kiinnostusta opiskeluun?
- Kumpi on mielekkäämpää, perinteinen vai etäopiskelu, perustelut?

- Millaista tukea saat etäopinnoissa tällä hetkellä ja millaista tukea kaipaisit?
- Miten koet etäopiskelun ja muun elämän yhdistämisen opintojen aikana?

Näiden kysymysten lisäksi haastateltaville annettiin mahdollisuus sanoa lopussa mitä tahansa tulee mieleen tähän aiheeseen liittyen.

4.4 Etäopiskelun positiiviset ja negatiiviset asiat

Ensimmäisenä kysymyksenä oli etäopiskelun kokeminen lähiopiskeluun verrattuna. Haastateltavat kokivat positiivisena asiana sen, että perheellisenä tai työssäkäyvänä opiskelija voi paremmin rytmittää opiskelua aikataulullisesti. Haastateltavista he, jotka asuivat yksin, kokivat etäopiskelun toimivaksi, mutta kuitenkin pidemmän päälle opiskelu voi tuntua pitkästyttävältä, koska ei ole päivärutiineja ja taas toisaalta osa kursseista tunnutaan pääsevän helpommin läpi, mitä silloin kun joutui olemaan koululla läsnä. Esimerkiksi haastateltava C sanoi: ”Välillä on ollut motivaatio tosi hukassa, koska luentojen ohessa voi etänä duunata paljon muutakin.” Eli keskittyminen etäluennoilla on haastavampaa.

Toisena kysymyksenä oli lisääkö verkko-opiskelu mahdollisuus kiinnostusta opiskeluun nykyään. Positiivisia asioita oli, opiskelu verkko-opiskeluna on lisännyt kiinnostusta työssäkäyvien sekä perheellisten parissa, koska on myös paljon enemmän vaihtoehtoja opiskella esim. muidenkin korkeakoulujen kursseja. Esimerkiksi haastateltava B sanoi: ”Varmasti se helpottaa, olen kyllä tällä hetkellä täyspäiväopiskelija, mutta opiskelisin myös varmaan työn ohessa.” Negatiivisia asioita oli, osalla pelkästään opiskeluihin keskittyvillä henkilöillä tuntuu, ettei opiskelusta saa enää samanlaista tunnetta, kuin silloin paikan päällä käydessä, koska ei tarvitse nähdä ketään. Opiskelu tuntuu uuvuttavalta, koska aamulla heräät, niin istuu koneelle ja loppupäivästä laitat koneen kiinni.

Kolmantena kysymyksenä esitettiin perinteisen ja etäopiskelun mielekkyys. Kaikkien haastateltavien mielestä toimiva ratkaisu olisi jakaa opinnot etäopintoihin ja päiväopintoihin, eli esimerkiksi ryhmätyöt voisi tehdä paikan päällä. Haastateltava A:n mielestä monimuoto opiskelu on ehdottomasti ollut hyvä ratkaisu, toisin

kun taas haastateltavat B ja C olivat sitä mieltä, että ihan kaikkia luentoja ei tarvitsisi käydä paikan päällä, mutta esimerkiksi ryhmätöissä tarvitaan ihmisiä konkreettisesti ympärille, jotta asioista tulisi sujuvampia.

Haastattelun neljäs kysymys koski tukea etäopintojen aikana sekä millaista tukea kaipaasi. Positiivisia asioita on ollut se, että opettajat vastaavat nopeasti, monesti jopa samana tai seuraavana päivänä. Henkilö C mielestä tukea on saanut sen mitä on tarvinnut. Negatiivisia asioita oli henkilön B mielestä tietojen kysyminen henkilökohtaisimmista opintosuorituksista tai siihen liittyvistä asioista on vaikeutunut, koska ei voi paikan päällä kysyä niin kuin ennen, mutta tarpeellinen tieto on saatu, mutta siihen joutuu näkemään vaivaa etäopiskelussa. Opinto-ohjaajan vastausta voi joutua odottamaan jopa viikon. Henkilö A:n mielestä se on itsestä kiinni jaksako nähdä minkä verran vaivaa, jotta opettajalta saa vastauksia kysymyksiin, että jaksako alkaa lähettämään sähköposteja, jos tulee jotakin kysyttävää.

Haastattelun viides kysymys liittyi etäopiskelun ja muun elämän yhdistämiseen opintojen aikana. Positiivisia asioita henkilön C mielestä tuntimäärät ovat olleet varsin riittäviä, koska ”hyvin rennosti elävä sinkkumiestä ei muu arki hirveänä paina päälle ja korona aikana ei tarvitse tehdä mitään.” Negatiivisia asioita henkilö B mielestä monimuoto opiskelussa on ainakin deadlinet vähän turhan tiukoja, koska omaa vapaa-aikaa joutuu käyttämään yllättävän paljonkin, jotta opinnot saadaan suoritettua. Henkilö A oli samaa mieltä, että välillä tehtävät menevät ylitöiksi, koska opiskelijoille suunniteltu tuntimäärä ei tunnu riittävän mitenkään sekä tehtävät ovat tosi laajoja ja välillä ohjeet epäselviä. Mutta henkilö C on samaa mieltä, että ohjeet ovat olleet todella epäselviä monessakin koulutehtävässä. Haastateltava C sanoi: ”Iso kompastuskivi on kyllä, että kun ohjeet ovat niin sekaisin niin sitä ei aina välttämättä ihan tiedä mitä pitäisi heti tehdä ja menee aikaa hukkaan.”

Haastattelun lopussa haastateltavilla oli sanottavana myös vapaa sana, jossa he voivat kertoa luottamuksellisesti, mitä mieleen tulee. Kaikkien haastateltavien mielestä opettajien tiedottaminen tärkeistä asioista ei ollut kovin hyvää ja hyvänä esimerkkinä tuli esille esimerkiksi, että jokaisen opiskelijan tulee maksaa terveydenhoitomaksu opiskelutavasta riippumatta.

5 JOHTOPÄÄTÖKSET JA POHDINTA

Tutkimustuloksista voidaan välittömästi huomata, että etäopiskeluun siirtyminen ei ole ollut helppoa kaikille. Osalla siirtyminen on vaikuttanut motivaatioon opiskella, osalla jaksamiseen ja osalla tunti aktiivisuuteen. Todella harvalla opiskelijalla etäopiskeluun siirtymisellä ei ole ollut vaikutusta.

Opiskelumotivaatioon vaikuttavia tekijöitä on sekä sisäiset, että ulkoiset motivaatiotekijät. Uuden aiheen opiskelussa opiskelija kokee kehittymistä ja oppimista. Tutkimuksesta esille tulleiden vastausten perusteella voidaan todeta, että etäopiskelu on vaikuttanut negatiivisesti opiskelijoiden motivaation.

Pandemian aikana etäopetusta on korvattu itsenäisellä opiskelulla, laajoilla ryhmätöillä sekä nauhoitteilla. Tämän vuoksi osa opiskelijoista on kokenut, ettei yksilöllistä opetusta saa tarpeeksi tai lainkaan. Suomen ammattikorkeakoulussa ollaankin huolissaan opetuksen laadusta, sillä koulutuksen määrärahoja on supistettu kaikkialla. Tutkimuksen perusteella voidaan kuitenkin todeta, että suurin osa opiskelijoista kokee tuen saannin opettajilta olevan riittävä.

Monet opiskelijoista kaipaavatkin opiskelukavereiden henkistä sekä vertaistukea, joille on voinut jutella viikoittain. Tutustuminen uusiin opiskelijoihin on vaikeutunut etäopiskeluiden myötä. Kuitenkin vain pieni osa vastasi tutkimuksen mukaan vertaistuen olevan riittämätöntä, joten voidaan päätellä, että opiskelijoiden saaneen hyvin vertaistukea toisilta opiskelijoilta.

Yleensä oppimistyyli on määrätty opiskelijalle, eikä siihen pysty juurikaan vaikuttamaan. Opiskelijan oppimistyyliin liittyviä tekijöitä on taustamelu, valaistus, penkki, istuma-asento, syöminen tai juominen, tietty aika päivästä, passiivinen tai toiminnallinen opiskelu ja prosessointityyli, eli onko se globaali vai analyttinen. Tutkimuksesta selvisi kuitenkin, että etäopiskelu vaikuttaa positiivisesti motivaatioon opiskella, josta voidaan päätellä, että nämä opiskelijat ovat saaneet rauhassa keskittyä opiskeluun ilman häiriötekijöitä.

Verkossa opiskelu vaatii opiskelijalta paljon aktiivisuutta, sillä kukaan ei tiedä, että opiskelija on läsnä, ellei hän puhu tai kirjoita alustalla. Lähiopetuksessa riittää, kun tulee paikalle. Tutkimuksessa ilmenneiden vastausten perusteella verkko-opiskelu ei ole lisännyt opiskelijoiden halukkuutta osallistua opetukseen. Voidaan siis todeta, että se voi vaikuttaa negatiivisesti opiskelijoiden osallistumis- halukkuuteen.

Ensimmäisen vuoden opiskelijoihin etäopetukseen siirtyminen vaikuttaa eniten, kun taas opiskeluidensa loppupuolella olevat eivät tunne isoa muutosta. Tutkimuksen perusteella suurimmat vaikutukset opiskelijoihin ovat tapahtuneet sosiaalisissa suhteissa sekä oman oppimistyyliinsä vaikuttamisessa. Voidaan siis todeta verkko-opetuksen vaikuttavan negatiivisesti sosiaalisiin suhteisiin, koska ei voida tavata muita opiskelijoita ja opettajia. Mutta moni opiskelija on pystynyt vaikuttamaan positiivisesti omaan oppimistyyliinsä ja voinut keskittyä opintoihin paremmin verkko-opiskeluiden aikana. Ero päiväopiskeluun on ihmiskontaktien väheneminen, mutta verkkoon siirtyminen on positiivisesti vaikuttanut opiskelun ja muun elämän yhdistämisessä.

Jouduimme itse kohtaamaan etäopiskeluun siirtymisen haasteet, kun siirryimme päivätoteutuksesta etäopiskeluun. Omien kokemusiemme mukaan verkko-opiskeluun siirtyminen on vaikuttanut eniten sosiaalisiin suhteisiin, koska opiskelijakavereita ei tapaa kasvotusten, mutta kuitenkin nykyään verkon kautta kommunikointi on helppoa ja muihin on voinut olla yhteydessä, mikäli on kaivannut vertaistukea.

Tutkimuksen tavoite oli selvittää millaisia mahdollisuuksia ja haasteita uudet päivätoteutuksen opiskelijat kohtaavat verkko-opintoihin siirryttäessä. Tutkimuksen luotettavuutta varmistettiin mittaamalla kahdella eri tavalla, joita oli teemahaastattelu sekä webropol-kysely. Tutkimuksen reliabiliteettia ei voida pitää täysin luotettavana, johtuen kyselyn vähäisestä vastaajaprosentista, mutta tutkimuksen validiteettia voidaan pitää uskottavana, sillä kysely toteutettiin anonyymisti, jolloin siihen on voinut vastata rehellisesti.

Halusimme saada tutkimuksessa vastaajilta rehellisiä ja avoimia mielipiteitä, joita myös saatiin ja olemme tosi kiitollisia siitä kaikille työhön osallistuneille. Käytimme

myös avoimia kysymyksiä, koska ilman niitä olisi voinut jäädä tutkimuksen kannalta oleellista tietoa saamatta.

Saavutimme tutkimuksen tavoitteet opinnäytetyössä sillä kyselyn ja teemahaastattelun kysymykset vastasivat tutkittavaa asiaa sekä saimme kaikkiin kysymyksiimme vastauksia. Kyselyn ja teemahaastattelun pohjalta olemme saaneet nyt tietoa, millaisia mahdollisuuksia ja haasteita opiskelijat kohtaavat verkko-opinnoissa sekä niihin siirryttäessä. Tutkimuksesta saaduilla tuloksilla Lapin ammatikorkeakoulu pystyy näkemään, missä he ovat jo onnistuneet, pystyvät vielä kehittymään sekä mitä he voivat ennakoida ja ennaltaehkäistä, mikäli vastaavaa tapahtuu tulevaisuudessa vielä.

Teknologia onneksi helpotti opinnäytetyön tekemistä, koska kyselyt ja teemahaastattelu voitiin toteuttaa verkon välityksellä ja olemme onnistuneet pysymään aikataulussa. Välillä opinnäytetyön tekeminen on tuntunut työläältä, mutta prosessi on ollut erittäin opettavainen. Koemme, että olemme saaneet paljon uutta tietoa verkko-opiskeluun siirtymisestä.

LÄHTEET

Etaopisto. 2021. Opiskele verkossa – mitä on etäopiskelu? Viitattu 11.2.2021

<http://etaopisto.fi/>

Dunn, R. 2009. How to Implement and Supervise a Learning Style Program. Association for Supervision & Curriculum Development.

Ammattikorkeakoululaki 14.11.2014/932. Finlex. Viitattu 4.3.2021

<https://finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2014/20140932>.

Helsingin kuvataidelukio. 2020. Etäopiskelun ja etäopetuksen haasteet. Viitattu 11.01.2021 https://www.hel.fi/kuvat/fi/uutiset/etaopiskelun_ja_etaopetuksen_haasteet.

Helsingin yliopisto. 2021. Opiskelun tueksi. Viitattu 4.3.2021 <https://studies.helsinki.fi/ohjeet/artikkeli/opiskelun-tueksi>.

Hirsjärvi, S & Hurme, H. 2008. Tutkimushaastattelu – Teemahaastattelun teoria ja käytäntö. Helsinki: Gaudemus.

Joutjärvi, M. 2020. Etäopiskelu lisäsi stressiä – opiskelijan etenemiseen jonkin verran vaikutusta. Tehy 28.5.2020. Viitattu 11.01.2021 <https://www.tehylehti.fi/fi/uutiset/etaopiskelu-lisasi-stressia-opiskelijan-etenemiseen-jonkin-verran-vaikutusta>.

Kananen, J. 2011. Kvantti: Kvantitatiivisen opinnäytetyön kirjoittamisen käytännön opas. Jyväskylä: Jyväskylän ammattikorkeakoulu.

Kankainen, S. 2020. Etäopiskelu: Viisi perusvinkkiä verkkokoulutukseen. Helsingin yliopisto 14.10.2020. Viitattu 11.01.2021 <https://hyplus.helsinki.fi/etaopiskelu-viisi-perusvinkkia-verkkokoulutukseen/>.

Kokkonen, S. 2019. Sisäinen motivaatio ruokkii parempia tuloksia. Saimaan ammattikorkeakoulu 28.11.2019. Viitattu 11.01.2021 <https://www.saimia.fi/suunta/sisainen-motivaatio-ruokkii-parempia-tuloksia/>.

Laakkonen, J. 2021. Oulun ammattikorkeakoulun opetuksen laadusta tehtiin poikkeuksellinen kannanotto – nyt 3 opiskelijaa kertoo, mitä sen taustalla on. Yle 5.2.2021. Viitattu 11.2.2021 <https://yle.fi/uutiset/3-11774660>.

Lapin AMK. 2021a. Hyvinvointi. Viitattu 20.02.2021 <https://www.lapinamk.fi/fi/Opiskelijalle/Opiskelijahyvinvointi>.

Lapin AMK. 2021b. Luova edelläkävijä. Viitattu 9.2.2021 <https://www.lapinamk.fi/fi/Esittely/Strategia>.

Lapin AMK. 2021c. Tunnuslukuja. Viitattu 4.3.2021 <https://www.lapinamk.fi/fi/Esittely/Tunnuslukuja>.

Opetushallitus. 2021. Opiskelijan hyvinvointi ja tuki ammatillisessa koulutuksessa. Viitattu 20.02.2021 <https://www.oph.fi/fi/koulutus-ja-tutkinnot/opiskelijan-hyvinvointi-ja-tuki-ammatillisessa-koulutuksessa#5c4ee4cd>.

Opiskelijakunta Osako. 2020. Opiskelijoiden henkinen jaksaminen ja motivaatio koetuksella poikkeustilanteissa. Viitattu 6.5.2020 <http://osakoweb.fi/opiskelijoiden-henkinen-jaksaminen-ja-motivaatio-koetuksella-poikkeustilanteessa/>.

Opintopolku. 2021. Etäopetus ja verkko-opetus. Opetus- ja kulttuuriministeriö. Viitattu 11.01.2021 <https://opintopolku.fi/wp/aikuiskoulutus/mietitko-aikuiskoulutusta/opiskelumuodot/etaopiskelu-ja-verkko-opiskelu/>.

Oulun yliopisto. 2021. Ajanhallinta. Viitattu 24.2.2021 <https://www.oulu.fi/fi/opiskelijalle/tukea-opiskeluun/opiskelutaidot-ja-asiantuntijuus/ajanhallinta>.

Palomaa, A. 2020. Koko lukuvuoden jatkuva etäopiskelu on osalle opiskelijoista kauhistus. Yle 22.10.2020. Viitattu 11.2.2021 <https://yle.fi/uutiset/3-11608194>.

Pylkkä, O. 2021. Konstruktivismi ja oppiminen. JAMK. Viitattu 18.02.2021 <https://oppimateriaalit.jamk.fi/oppimiskasitykset/oppimiskasitykset/konstruktivistinen-oppiminen/>.

Saaranen-Kauppinen, A & Puusniekka, A. 2006. KvaliMOTV. Menetelmäopetuksen tietovaranto. Tampere: Yhteiskuntatieteellinen tietoarasto. Viitattu 10.01.2021 https://www.fsd.tuni.fi/menetelmaopetus/kvali/L7_3.html.

Tietoarasto. 2021. Tutkimusmenetelmien verkkokäsikirja. Tampereen Yliopisto. Viitattu 23.2.2021 <https://www.fsd.tuni.fi/fi/palvelut/menetelmaopetus/>.

Verkkovaria. 2016. Erilaisia oppimistyyliä. Viitattu 23.02.2021 https://www.verkkovaria.fi/opiskelijantuki/oppimisentuki/?page_id=86.

Vilka, H. 2015. Tutki ja kehitä. 4., uudistettu painos. Jyväskylä: PS-kustannus.

Virtanen, A. 2018. Psykologin vinkit – Kuinka herätellä ja vahvistaa motivaatiota? Viitattu 11.01.2021 <https://psykologiaa.com/2018/03/20/psykologin-vinkit-miten-saada-motivaatiota/>.